

Napotki za študente in mentorje študentskih izmenjav

Verzija dokumenta: 31. 5. 2025

Boštjan Murovec, bostjan.murovec@fe.uni-lj.si

Dokument nudi oporne točke domačim študentom, ki se prijavljajo na izmenjavo, in mentorjem študentskih izmenjav ter razčiščuje pogoste dileme, ki nastajajo tako pri planiranju programa izmenjave, kot pri mentoriranju študentov.

Študente ter obstoječe in potencialne bodoče mentorje vljudno vabimo, da nam posredujete povratno informacijo o tem dokumentu, nam nakažete nerazčiščene nejasnosti in ostale pomanjkljivosti, da bomo skupaj sestavili kakovostno besedilo, ki nam bo olajšalo delo v bodoče.

Poleg tega dokumenta je študentom na voljo tudi Seznam pogostih vprašanj z odgovori: http://lie.fe.uni-lj.si/Erasmus_FAQ.docx.

Terminologija

Izmenjava za študij (Student mobility for Studies = SMS):

Program Erasmus+ omogoča študentom, da del svojih rednih študijskih obveznosti na katerikoli stopnji študija opravijo na partnerski instituciji v tujini namesto na matični univerzi. To vključuje tudi pripravo diplomskih, magistrskih ali doktorskih nalog, ne pa raziskovalnega dela, ki ni neposredno povezano z opravljanjem študijskih obveznosti.

Študijska izmenjava SMS se nanaša na bivanje našega študenta na tuji instituciji med semestrom, ko bi sicer študiral domače predmete in opravljal pripadajoče tekoče izpite. Na podlagi v tujini opravljenih obveznosti, se mu po vrnitvi domov priznajo domači tekoči izpiti.

Zaključno delo:

Študenti, ki namesto študija predmetov v tujini pripravljajo zaključno delo ali z izbranimi tujimi predmeti pridobijo manj kot 20 ECTS točk na semester, lahko zaprosijo za Erasmus+ dotacijo za največ tri mesece.

Izmenjava za prakso (Student mobility for Traineeship = SMP):

Program Erasmus+ omogoča študentom in mladim diplomantom, da v okviru svojega študija ali v 12 mesecih po diplomi opravijo prakso v podjetju ali podobni organizaciji v eni izmed držav, ki sodelujejo v programu Erasmus+. Tudi če praksa poteka po končanju študija, se mora študent nanjo prijaviti pred zaključkom študija, torej v času, ko še ima status študenta.

Erasmus+ praksa mora biti vsebinsko povezana s področjem študija, za kar jamčita mentor na matični članici študenta in Erasmus+ koordinator na podlagi v prijavi zapsanega programa dela v tujini.

Ta vrsta izmenjave lahko poteka le v času, ko študent nima semestrskih obveznosti doma, ali ima tudi doma praktično izobraževanje po programu. V slednjem primeru se mu praksa v tujini prizna kot opravljena praksa doma, če ustreza vsem pogojem in navodilom za domačo prakso, če v tujini pridobi dovolj kreditnih točk zanj in če mentor ter Erasmus+ koordinator potrdita ustreznost vsebine v ta namen.

V primeru, da gre za prakso v tujini brez priznanja domače prakse, se študentu tako bivanje v tujini vpiše v prilogo k diplomi. Pogoj za opravljanje prakse je delovna obremenitev 25ur/teden in program dela, ki ne omenja izdelave zaključnega dela ali drugih aktivnosti, povezanih z njim.

Prijava na izmenjavo

1. Mentor izmenjave je lahko oseba, ki ima habilitacijski naziv docent, izredni profesor ali redni profesor ter izvaja predavanja ali vaje na študijski smeri, na katero je študent vpisan med izmenjavo. Smer študija, na katero je študent vpisan med prijavo na izmenjavo, pri tem ni pomembna.
2. Poleg tega mora mentor študijske izmenjave izvajati vsaj en predmet, ki naj bi se študentu priznal ob vrnitvi domov. Pri mentorstvu praktičnih izmenjav mora mentor raziskovalno ali pedagoško delovati na širšem področju študentovega dela v tujini. Primer: če se delo v tujini nanaša na elektromagnetne strukture, mentor ne more biti oseba, ki se raziskovalno ukvarja z bazami podatkov.
3. POMEMBNO. Ključna vloga mentorja med prijavo mentoriranega študenta na izmenjavo je ocena primernosti programa izmenjave v tujini (ang. LA = Learning Agreement ali OLA = Online Learning Agreement). Isto vlogo ima mentor tudi pri morebitnih kasnejših spremembah programa.
4. Pri praktični izmenjavi (SMP) je tu potrebno zgolj oceniti strokovno ali raziskovalno primernost vsebine dela ter ustreznost formalno določenega obsega dela, izraženega v kreditnih točkah. Primer: študentu se ne more priznati 20 ECTS prakse, če dejanski obseg dela ustreza 5 ECTS.
5. Pri študijski izmenjavi (SMS) se ocenjuje primernost vsebin izbranih tujih predmetov ter njihov obseg po naslednjih kriterijih.
 - a. Število kreditnih točk v tujini ne sme biti manjše od domačega obsega študijske obremenitve. Primer: če je obseg obremenitve domačih predmetov 30 ECTS, obremenitev v tujini ne more biti 29 ECTS ali manj. Nekateri univerze uporabljajo kreditni sistem, ki ni združljiv s sistemom ECTS; v takih primerih se tuja obremenitev prevede v domačo na podlagi faktorja pretvorbe, ki je potrjen s strani Študijske komisije. Če faktor pretvorbe za določeno destinacijo še ni določen, študent pravočasno kontaktira Erasmus koordinatorja za pričetek postopka obravnave prevedbe na Študijski komisiji.
 - b. Obseg tujih predmetov je lahko večji od domačega, pri čemer se višek opravljenih obveznosti zavede v prilogo k diplomi, ne more pa se na tej osnovi priznati predmetov, ki jih študent ne bi poslušal doma v času izmenjave. Opravljanje obveznosti za nazaj ali naprej ni možno.

- c. V obseg tujih predmetov, ki se lahko priznajo doma, spadajo izključno strokovni predmeti, povezani s širšim področjem študija doma. Jezikovni predmeti in tečaji ter vsebine o kulturnih znamenitostih gostujoče dežele se v tej kvoti ne morejo upoštevati, čeprav so lahko del študijskega programa v tujini kot presežek vsebin. Primer: obseg strokovnih predmetov v tujini je 30 ECTS; k temu študent lahko doda predmet/tečaj tujega jezika, s čimer je celoten obseg obremenitve večji od 30 ECTS. Dopuszne izjeme in razširitve tega pravila obravnavata točki (j) in (k) v nadaljevanju.
- d. Mentorji naj ne bi dovoljevali pretiranega presežnega povečanja vsebin preko okvirno enega do treh dodatnih ECTS na semester, da študent v tujini ne bi bil preobremenjen. Na izrecno študentovo željo po večjem obsegu obremenitve, lahko to dovolimo na podlagi skupnega posveta študenta, mentorja in Erasmus koordinatorskega centra.
- e. Vsebina tujih strokovnih predmetov mora biti ustrezna. Presoja je prepuščena mentorjem, vendar njihovo odločitev lahko zavrne Erasmus koordinatorski center, ki se v takem primeru z mentorjem najprej posvetuje. Če mentor in Erasmus koordinatorski center ne dosežeta soglasja, končno odločitev sprejme Študijska komisija.
- f. Striktno ujemanje vsebin tujih predmetov z domačimi ni potrebno, okvirna tendenca pa naj bi bila podobnost zastopanosti domačih vsebin. V primeru atraktivne tuje ponudbe vsebin, ki jih doma ne ponujamo, je taka izbira seveda dobrodošla, saj je med drugim smisel izmenjave, da študenti v tujini pridobijo znanja, ki jih mi ne ponujamo.
- g. Vsebina predmetov v tujini se ne sme prekrivati z že poslušanimi vsebinami doma. Primer: ker domači študijski program vsebuje predmet Osnove računalništva/programiranja, podobni tuji predmeti niso dovoljeni, neglede na to, na kakšnem programskem jeziku temeljijo (Python, C++ in JavaScript se kot jeziki sicer razlikujejo, ampak osnovni koncepti programiranja so enaki). Predmeti iz naprednih algoritmov in podatkovnih struktur, ki dejansko nadaljujejo in nadgrajujejo dosedanje domače vsebine, so seveda dovoljeni in dobrodošli.
- h. Ravno tako naj se vsebina tujih predmetov ne bi pokrivala z bodočimi predmeti, ki jih bo študent poslušal doma po vrnitvi, vendar je to pravilo težko zagotavljati pri našem sistemu izbirnosti. Mentorje prosimo, naj zaustavijo vsaj očitne situacije te vrste.
- i. Mentorjeva zadolžitev je, da kritične vsebine ne izgubijo, saj bi bil s tem onemogočen kakovosten nadaljnji študij pri nas po vrnitvi iz tujine. Primer: na smeri, kjer se načrtuje elektromotorje, ne sme izpasti poglobljena teorija elektromagnetike.
- j. Posebno pravilo velja za domače predmete, ki jih študent izbere na drugih članicah Univerze v Ljubljani (če to dopušča domači študijski program). V tem primeru morajo biti ustrezni tuji predmeti praktično enaki domačim. Primer: predmet Španščina doma se zamenja s predmetom Španščina v tujini, ker formalno nismo habilitirani za ocenjevanje primernosti in strokovne ustreznosti zunanjih predmetov. Ravno tako tuj predmet Francoščina ne more zamenjati domačega predmeta Španščina.

- k. Domači predmeti, ki so izbrani izven naše fakultete, so po obsegu kreditnih točk razmejeni od predmetov naše fakultete, pri čemer prenos obveznosti med obema skupinama ni možen. Primer: študent opravlja za 24 ECTS predmetov naše fakultete in izbere predmet Španščina, ki se izvaja v okviru izbirnega predmeta na eni od članic UL v obsegu 6 ECTS. Če je obseg predmeta Španščina v tujini 8 ECTS, se s tem pokrije zgolj 6 ECTS domačega predmeta Španščina, višek pridobljenih kreditnih točk pa se ne more prevesti v priznavanje strokovnih predmetov, ki se izvajajo na naši fakulteti. Razlog je v tem, da predmeti drugih članic niso del našega akreditiranega študijskega programa. Na podoben način se tudi višek obsega domačih predmetov na more pretopiti v primanjkljaj zunanjih predmetov. Primer: domači predmet Španščina ima obseg 6 ECTS, tuj predmet Španščina pa 4 ECTS. Manjkajočih 2 ECTS ne morejo nadomestiti strokovni predmeti (recimo baze podatkov).
6. Obseg kreditnih točk tujih predmetov se v splošnem ne ujema 1:1 z našimi predmeti, kar je povsem sprejemljivo. Primer: študentov domači semester je sestavljen iz petih predmetov po 6 ECTS. V tujini je možno izbirati večje število predmetov z manjšim obsegom ECTS (recimo 10 predmetov po 3 ECTS) ali manjše število predmetov z večjim obsegom ECTS, vključno z vsemi vmesnimi kombinacijami. To velja tudi za predmete z istimi vsebinami. Primer: če imamo doma predmet Baze podatkov v obsegu 6 ECTS, je povsem možno v tujini izbrati podoben predmet v obsegu 5 ECTS ali 7 ECTS.
7. Dolžnost mentoriranega študenta je, da pred pristopom k mentorju preuči ponudbo tujih predmetov in pripravi okvirne predloge njihove izbire, da mentorju z izbiro in usklajevanjem vzame čim manj časa. Mentorju morajo biti na voljo celotni opisi predmetov, ki vključujejo predpisano študijsko literaturo in zahtevana predznanja, da na podlagi celostne informacije oceni ustreznost izbire. Mentor ima pravico zavrniti študenta, ki k njemu ne pristopi ustrezno pripravljen in seznanjen z vsemi informacijami, ki so relevantne za uspešno izbiro in presojo ustreznosti tujega izbranega predmetnika.
8. Dolžnost mentorja je, da na podlagi uradne dokumentacije s strani tuje ustanove (tipično spletna stran tuje univerze ali PDF dokument s ponudbo vsebin) preveri vnešene podatke v študentov študijski sporazum (Learning Agreement). To se nanaša na ime predmeta, stopnjo študija, obseg kreditnih točk in ostale relevantne informacije. Naša mednarodna pisarna nima kapacitet za pregledovanje vseh ponudb tujih univerz in izbranih naborov predmetov za vsakega študenta posebej.

Sprememba študijskega načrta med izmenjavo

Žal je nemogoče vnaprej predvideti vse okoliščine, na katere naletijo študenti v tujini. Posledično se pogosto dogaja, da je potrebno prvotni študijski načrt spremeniti. Vse spremembe mentor pregleda in potrdi skladno z istimi predhodno opisanimi pravili, ki veljajo za potrjevanje izhodiščnega študijskega programa. Postopek zamenjave predmetov v tujini je pogost in običajen korak ob začetku izmenjave ter se lahko večkrat ponovi. Domačih predmetov študent seveda ne more menjati. Verodostojen domači predmetnik je zgolj tisti, ki je v času izmenjave zapisan v Zborniku študijskega programa in za katerega študent ima oziroma se pričakuje, da bo imel, ustrezne vnose v sistemu Studis.

Predlog prevedbe tujih ocen v domače

Po študentovi vrnitvi iz tujine mentor predlaga prevedbo v tujini pridobljenih ocen v ocene domačih predmetov. Pri tem veljajo naslednja pravila:

- a. Število doma priznanih kreditnih točk ne more presežati v tujini pridobljenega števila kreditov (z ustreznim faktorjem pretvorbe, če gre za tujo institucijo, ki ne uporablja sistema ECTS). Primer: študent v tujini pridobi 27 ECTS (v tujini je opravljal predmete v obsegu 30 ECTS, vendar izpita pri predmetu z obsegom 3 ECTS ni opravil). Če je posamezni obseg domače obremenitve 5x po 6 ECTS, se študentu lahko prizna zgolj 4 x 6 ECTS = 24 ECTS, preostale tri kreditne točke pa se lahko zgolj vpišejo v prilogo k diplomu.
- b. Prenos kreditnih točk med predmeti, ki jih ponuja naša fakulteta in druge članice UL ni možen. Primer: študent v tujini pridobi 27 ECTS strokovnih predmetov in 8 ECTS predmeta Španščina, ki bi se opravljal na drugi članici UL. Če je posamezni obseg domače obremenitve 5 x po 6 ECTS, se študentu lahko prizna zgolj 4 x 6 ECTS = 24 ECTS naših predmetov, kreditne točke tujega predmeta Španščina pa lahko pokrijejo zgolj priznanje predmeta Španščina, ki bi se izvajal na drugi članici UL, če ga je študent ob vpisu v letnik izbral v okviru splošno izbirnih predmetov.
- c. Če študent opravi vse tuje obveznosti, se mu prizna vse domače predmete, ki so za to predvideni po študijskem načrtu. To je glavni razlog, da vztrajamo na popolnoma dodelanih študijskih načrtih že pred izmenjavo.
- d. Če študent dela tujih obveznosti ne opravi, mentor skladno z upoštevanjem zgoraj navedenih omejitev, povezanih s kreditnimi točkami, predlaga nabor domačih predmetov, ki se študentu priznajo. Pri tem se skuša v okviru danih možnosti izbrati priznane domače predmete glede na njihovo ujemanje vsebin s tujimi opravljenimi predmeti.
- e. Mentor se pri izbiri predmetov iz prejšnje točke ne posvetuje s študentom, prav tako študent nima vpliva na izbiro. Nabor predmetov mentor opravi izključno na podlagi lastne presoje in ujemanja vsebin predmetov. Prilagajanje priznanega nabora predmetov glede na študentove želje ni dovoljeno.
- f. Ko je nabor priznanih predmetov določen, preostane še distribucija v tujini doseženih ocen v domače. Tu naj bi se v okviru danih možnosti upoštevala okvirna utežena vsota tujih ocen in kreditnih točk. Primer: študent pridobi oceno 10 pri predmetu v obsegu 2 ECTS in oceno 6 pri predmetu v obsegu 6 ECTS. V takem primeru povprečje ocen ni 8 ampak manj. Tendenco naj bi bila še, da se boljše ali slabše ocene v tujini korelira z domačimi glede na vsebine. Žal se situacije doma in v tujini precej razlikujejo, zato v tem pogledu ni možno predpisati rigoroznih postopkov pretvorbe ocen.

Dodatna pojasnila

1. Pri kvoti skupnega števila kreditnih točk predmetov se pogosto pojavljata dve številki: 20 ECTS in 30 ECTS (tipično; lahko tudi manj). Tu ne gre za navzkrižje, ampak za dve ločeni vlogi, ki ju ima skupno število kreditnih točk izbranih predmetov.
 - a. Številka 20 ECTS/semester oziroma 40 ECTS/leto je zapisana v evropskem Erasmus pravilniku o financiranju izmenjav, ki zahteva, da mora študent v tujini opraviti nakazano kvoto obremenitve, da se mu prizna Erasmus financiranje. Erasmus izmenjava, ki ima v študijskem programu (Learning Agreement) manjši obseg snovi od podane, nima pravne podlage za financiranje.
 - b. Naša fakulteta s svojim internim pravilnikom od študenta dodatno zahteva, da mu v primeru uspešne izmenjave po vrnitvi iz tujine ne ostanejo neporavnane obveznosti za nazaj. To pomeni, da mora študent UL Fakultete za elektrotehniko (za razliko od drugih članic UL, ki imajo lahko drugačen pravilnik) sestaviti študijski program v obsegu kreditnih točk, ki ni manjši od domače semestrsk obremenitve (tipično 30 ECTS, velja uradni obseg predmetov v sistemu Studis). Posledično mentorji izmenjav odobrijo zgolj programe študija v tujini, ki nadomeščajo celoten domači obseg snovi, ki bi ga imel študent, če se izmenjave ne bi udeležil.
2. V primeru da študent v tujini opravi manj obveznosti od 20 ECTS/semester, ki se doma priznajo, mora vračati prejeta Erasmus sredstva za ta semester. Tu je pomembno poudariti, da mora biti za izpolnjevanje zahtev financerja obseg doma priznanih predmetov vsaj 20 ECTS/semester. Ta meja v ničemer ne spremeni pretvorbe tujih ocen v domače, ki se pretvarjajo po predhodno zapisanih pravilih neglede na to, ali rezultat Erasmus izmenjave izpolnjuje zahteve financerja ali ne. Študentu, ki po zastavljenih pravilih ne izpolnjuje pogoja za obdržanje financiranja, ne moremo in ne smemo pomagati tako, da prekršimo predhodno zapisana pravila za prevedbo tujih ocen v domače (na primer, da bi višek kreditov Španščine spremenili v manjkajoče kredite strokovnih predmetov).
3. Kreditne točke predmetov, ki jih ima študent zapisane v programu študijske izmenjave, niso primerljive s kreditnimi točkami drugih aktivnosti (študijska praksa, projektno delo, ki ni del akreditiranega študijskega predmeta). Prenos kreditnih točk, ki ne izvirajo iz opravljanja akreditiranih predmetov, ni možno prenesti v obseg kreditnih točk za priznavanje domačih predmetov. Primer: študent med semestrom v tujini ugotovi, da enega od izbranih izpitov ne bo mogel opraviti. Problema zaradi tako izpadlih kreditnih točk ni možno rešiti s tem, da se študent s tujo univerzo dogovori za opravljanje nadomestne praktične/projektne naloge v ustreznem ali večjem obsegu kreditnih točk. Ravno tako primanjkljaja kreditov iz praktičnega usposabljanja (SMP) ni možno nadomestiti tako, da študent v tujini opravi predmet v ustreznem obsegu.

Morebiten nadzor izvajanja tujih izpitov doma

V redkih primerih študent v tujini ne opravi določenega nabora predmetov iz študijskega programa izmenjave (najpogosteje gre za en predmet), pri čemer tuja univerza dovoli študentu opravljanje izpita doma po vrnitvi z izmenjave. Pri tem je potrebno na naši fakulteti urediti nadzor študenta med pisanjem izpita v terminu, ki ga določi tuja strani in skladno z njenimi navodili. Študent se za nadzor pri taki izvedbi izpita dogovori z mentorjem izmenjave, ki tudi tuji strani potrdi strinjanje z izvedbo in propravljenost sodelovanja. Nadzor lahko izvede mentor sam, ali oseba, ki jo mentor za to določi.